

Wstęp	5	Święto Latarni – 15-dniowy Nowy Rok	48
Z W Y C Z A J E			
Dziewice lokryjskie – ilustracja do greckiej tragedii	12	Stopy Chinek – podstawa męskiej władzy	50
Ateny – demokracja ze snu wariata	14	Gejsze – ozdoby miast kwiatów	52
Amsterdamskie okna – kalwiński <i>reality show</i>	16	<i>Hanami</i> – pijani pięknem	54
Wyspy Owcze – rzeź waleń	18	Ibanowie – łowcy głów	56
Noc świętojańska – Światło Brzegu	20	Bali – radość z nieuchronnego	58
Norwescy <i>russ</i> – świętowanie końca dzieciństwa	22	<i>Sinakulo</i> – tradycja krwawej męki	60
Karnawał w Binche – świat na opak	24	Raj dla uciekających od świata? – <i>I kawa</i>	62
Albańska wendeta – wskreszenie erynii	26	Amiszowie – „Holendrzy z Pensylwanii”	64
Nieńcy – potęga krwi renifera	28	Potlacz – rytualne puszczenie z dymem	66
<i>Talak</i> – rozwód przez telefon	30	Wudu – noc bębnow	68
Buzkaszi – gra à la Machiavelli	32	Todos Santos – radosny festyn w Gwatemali	70
Beduini – solidarność ubogich	34	Upragnione zwycięstwo dobra – tańczące diabły z Wenezueli	72
Wieże Milczenia – pogrzeby zaratusztrian	36	La Entrada w Oruro – andyjska fiesta	74
<i>Aghori</i> – asceza absolutna	38	Ulepszanie natury – kształtowanie głów	76
Waranasi – pogodne oczekiwanie śmierci	40	Tatuaż – od piętna do piękna	78
Kolamy – ulotność piękna	42	Trans – małżeństwo nieba z ziemią	80
Kumari – niełatwa dola bogini	44	Znaczenie barw – kolory żałoby	82
<i>Tulku</i> – poszukiwania nowego dalajlamy	46	Wyzywanie losu – rosyjska ruletka	84

POSTACI

POTĘGA CHARYZMY

Filip Macedoński:
„Za mną!”88

Juliusz Cezar:
„Ludzie wierzą w to, w co chcą wierzyć”90

Czyngis-chan
– azjatycki imperator92

Napoleon Bonaparte
– Lew Pustyni94

Mohandas Gandhi
– Wielki Duchem96

Ernesto Che Guevara
– zarzewie rewolucji98

KOBIETY FATALNE

Fryne – służebnica Afrodyty100

Kleopatra
– cel uświęca środki102

Lukrecja Borgia
– papieska jedynaczka104

Mata Hari
– kozioł ofiarny?106

Marilyn Monroe
– chora na miłość108

GŁOS NIE Z TEGO ŚWIATA

Budda – przebudzony110

Konfucjusz
– filozof, który stworzył religię112

Święty Piotr
– krucha ludzka opoka114

Mahomet
– walczący prorok116

Święty Franciszek
– „pokutnik z miasta Asyżu”118

Ajatollah Chomeini
– pragmatyczny fanatyk120

TRAGIZM ARTYSTY

Arthur Rimbaud
– świat ze słów122

Vincent van Gogh
– misjonarz uczuć124

Stanisław Ignacy Witkiewicz
– upiorny refleks życia126

Jim Morrison
– dotrzeć do nieznanego128

Kurt Cobain:
„To wszystko moja wina”130

ODMIENNOŚĆ GENIUSZU

Archimedes
– geniusz z Syrakuz132

Leonardo da Vinci
– „grajek z Mediolanu”134

Wolfgang Amadeusz Mozart
– ulubiony przez Boga136

Fiodor Dostojewski
– całe życie od nowa138

Albert Einstein
– człowiek stulecia140

SILA KONSEKWENCJI

Diogenes – obywatel świata142

Elżbieta I – poślubiona Anglii144

Robert Owen
– marzyciel niezważający na rzeczywistość ...146

Heinrich Schliemann:
„Spojrzałem w twarz Agamemnona”148

Fryderyk Nietzsche
– wieczny bezpaństwowiec150

SMUTEK WIEDZY

Niccolò Machiavelli
– „wielki manipulator”152

Marcin Luter
– pokusa rozpacz154

Giordano Bruno – „uparty w błędzie”?	156	Burze – walka żywiołów	196
Maksymilian Robespierre: „Litość to zdrada”	158	Niebezpieczne mgły – złodzieje krajobrazu	198
Lew Tołstoj – hulaka wbrew sobie	160	El Niño – zabójcze „dzieciątko”	200
NIEZWYKŁE ZJAWISKA		Zorza polarna – baśniowy spektakl na polarnym niebie	202
KAPRYSY ATMOSFERY		Efekt cieplarniany – czy człowiek zmienia klimat?	204
Historia meteorologii – od Arystotelesa do współczesności	164	NIEOKIEŁZNANE WODY	
Fahrenheit kontra Celsjusz, czyli jak powstały słynne skale	166	Prądy morskie – oceaniczne rzeki	206
Rekordy pogodowe, czyli klimatyczne naj	168	Pływy – rytm oceanów	208
Klimatyczne meteory – fotometeory	170	Rzeki – pracownicy architektki czy bezwzględni niszczyciele?	210
Hydrometeory – kropelki, kryształki i... ..	172	Wodospady – perliste kaskady	212
Nie z każdej chmury deszcz – chmury i chmurki	174	Gejzery – gorące fontanny	214
Lawiny – śnieżne szaleństwo	176	Toksyczne jeziora – śmierć z głębin	216
Barwy nieba – efekty załamania i rozproszenia światła	178	Góry lodowe – dryfujące kolosy	218
Deszcze kwaśniejsze niż ocet – nietypowe opady	180	Lodowce – rzeki lodu	220
Suche oceany – jak rodziły się pustynie	182	Jaskinie – podziemne komnaty	222
Pustynia w ataku – walka z pustynnieniem	184	Yam ha-Melah – Morze Martwe	224
Ozon – truciciel czy zbawca?	186	Wielka Rafa Koralowa – fascynujące królestwo koralu	226
Wiatry – siła napędowa pogody	188	KONWULSJE PLANETY	
Mordercze wiatry – cyklony, tajfuny, huragany	190	Trzęsienia ziemi – niebezpieczne drgania	228
Cyrkulacja monsunowa – anomalia czy cykliczność?	192	Tsunami – zabójcze fale	230
Zjawiskowe ogniki – gromy z jasnego nieba	194	Wulkany – ognisty oddech Ziemi	232
		Rowy tektoniczne – rysy Ziemi	234
		Meteoryty – kosmiczne pociski	236

NAJDZIWNIEJSZE ZWIERZĘTA

Anakonda,
czyli strach ma wielkie oczy 240

Ary – hiacyntowe papugi 242

Góralki,
ale nie z Podhala, czyli pozory mylą 244

Kałamarnica olbrzymia
– największy bezkręgowiec? 246

Kangury drzewne
– tenkile, fivo i dingiso 248

Kukułki
i inni „leniwi rodzice” 250

Kuprej i kuproh
– zaginione bydło Indochin 252

Langury Wietnamu – polski rozdział
w odkryciach zoologicznych XX wieku 254

Latimeria
– ryba, która nie ma prawa już istnieć 256

Lemury Madagaskaru,
wyspy zoologicznych niespodzianek 258

Małpy człekokształtne
– to ile w końcu jest gatunków? 260

Manaty i diugonie
– prawdziwa historia syren 262

Meduzy, ośmiornice i węże
– które z nich są najbardziej jadowite? 264

Oazy geotermalne
– świat rządzący się innymi prawami 266

Orzeł małpożer i jeleni Alfreda
– zagadki Filipin 268

Owady
– potwór z Cooloola i jego krewni 270

Pa Beuk, okoń nilowy, arapaima
i białuga – starcie gigantów 272

Pakarana
– straszna mysz hrabiego Branickiego 274

Pancerniki i łuskowce
– opancerzone ssaki 276

Panda wielka i lady Harkness
– niezwykła historia biało-czarnego
niedźwiadka i odważnej kobiety 278

Paw kongijski
– największe odkrycie ornitologiczne
XX wieku dokonane na szafie 280

Pekari,
który oficjalnie wyginął, żyjąc
nadal bezczelnie pod nosem badaczy 282

Rekiny
– niezwykle mieszkańcy głębin 284

Ryjówka – bohater i ministronik 286

Skunks i jego wesółą kompania 288

Słoń karłowaty
– mały powód wielkich kontrowersji 290

Strzyżyk z Wyspy Stephena
i kot Tibbles – bardzo krótka
historia gatunku 292

Świnia olbrzymia
– największy dzik świata i mikroświnia 294

Takahe i kakapo,
czyli skąd się biorą dziwnie brzmiące
nazwy zwierząt 296

Tamaryny i ich niezwykle ozdoby 298

Waran z Komodo
– największa jaszczurka świata 300

Węże morskie
– w końcu są czy ich nie ma? 302

Węże pseudokoralowe
– uwaga, oszuści! 304

Wilk workowaty
– powrót przez klonowanie? 306

Yeti
i jego coraz liczniejsza rodzinka 308

Żaby owłosione i żaby goliaty
– płazie zagadki Kamerunu 310

Żywe skamieliny
– dowód na istnienie ewolucji 312

Spis ilustracji 315